

DERS BİLGİ FORMU

FAKÜLTE / ENSTİTÜ ADI	Fen Edebiyat Fakültesi
BÖLÜM / PROGRAM / ANABİLİM DALI ADI	Fizik
DERSİN ADI	Nükleer Radyasyonun Algılanması ve Ölçülmesi
DERSİN KODU	FIZ4510
YEREL KREDİSİ	3
AKTS KREDİSİ	5
HAFTALIK DERS SAATİ	3
HAFTALIK UYGULAMA SAATİ	0
HAFTALIK LABORATUVAR SAATİ	0
ÖNKOŞULLAR	Yok
YARIYIL	Güz, Bahar
DERSİN DİLİ	Türkçe, İngilizce
DERSİN SEVİYESİ	Lisans
DERSİN TÜRÜ	Seçmeli @ Fizik Lisans Programı
DERSİN KATEGORİSİ	Uzmanlık Alan Dersleri
DERSİN VERİLİŞ ŞEKLİ	Yüz Yüze
DERSİ SUNAN AKADEMİK BİRİM	Fizik Bölümü
DERSİN KOORDİNATÖRÜ	Ayşe DURUSOY
ASİSTAN(LAR)	
DERSİN AMACI	Bu dersin amacı, öğrencilerin nükleer radyasyonların türlerini ve temel özelliklerini tanımlayabilmelerini, radyasyonun madde ile etkileşme türlerini ve enerji kaybı süreçlerini öğrenebilmelerini, radyasyon ölçümünde kullanılan gaz dolgulu, sintilasyon ve yarı iletken detektörlerin çalışma prensiplerini ve radyasyon ölçüm tekniklerini öğrenebilmelerini, elde ettikleri verileri değerlendirebilmelerini sağlamaktır.
DERSİN İÇERİĞİ	Nükleer radyasyon kaynakları; nükleer radyasyonun madde ile etkileşmesi; detektörler.
DERS KİTABI / MALZEMESİ / ÖNERİLEN KAYNAKLAR	Ders Kitabı: Tsoulfanidis, N., <i>Radyasyonun Ölçülmesi ve Tespiti</i> , Taylor & Francis, Washington, 1995. Kaynaklar: [1] Knoll, G. F., <i>Radyasyonun Tespiti ve Ölçülmesi</i> , John Wiley & Sons, 1979. [2] Krane, K. S., <i>Nükleer Fiziğe Giriş</i> , John Wiley & Sons, 1979.
Ders Öğrenim Çıktıları	Bu dersi başarıyla tamamlayan öğrenciler, 1. Nükleer radyasyonlar hakkında temel bilgileri açıklayabileceklerdir. 2. Nükleer ölçüm tekniklerini sınıflandırabileceklerdir. 3. Radyasyonların algılanması ve ölçümü için kullanılan güncel teknolojik aygıtların temel prensiplerini açıklayabileceklerdir. 4. Radyasyon detektörlerinin işleyiş mekanizmalarını açıklayabileceklerdir. 5. Detektör ve ölçüm sistemi arasındaki bağlantıları kurabileceklerdir.

6. Derste öğrenilen temel bilgileri Nükleer Fizik laboratuvarında yapılan deneylerle uygulayabileceklerdir.

DEĞERLENDİRME SİSTEMİ

Etkinlikler	Sayı	Katkı Payı
Devam/Katılım: - İçerik: Öğrencilerin derse devam etmeleri ve katılmaları - Detaylı Değerlendirme Kriterleri: - Derse aktif katılım ve soru sorma - Sınıf-içi tartışmalara ve problem çözme süreçlerine katkı sağlayabilme	14	%5
Laboratuvar: - İçerik: Öğrencilerden edindikleri teorik bilgilerini deneysel uygulamalarla pekiştirmek amaçlı bazı nükleer ölçümler gerçekleştirmeleri ve hesaplamalar yapmaları - Format: Farklı radyasyon kaynaklarını kullanarak radyasyon yarı ömür ve radyasyonun soğrulması deneylerini gerçekleştirmeleri (Deney: 1 saat, Veri Analizi: 9 saat) - Detaylı Değerlendirme Kriterleri: -Kavramları açıklayabilme -Deneysel veriyi yorumlayabilme	2	%10
Uygulama (Sözlü Sınav):		
Arazi Çalışması:		
Derse Özgü Staj:		
Kısa Sınavlar/Stüdyo Kritiği: - İçerik: Sınav haftasına kadar işlenen konuların tümünü kapsayan kapsamlı soruların sorulması - Format: Yüz yüze. Çoktan seçmeli kısa sınav (5-10 dakika) - Detaylı Değerlendirme Kriterleri: -Derste işlenen teorik konular ile ilgili problemleri çözebilme	2	%10
Ödev:		
Sunum/Jüri: - İçerik: Öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini değerlendirmelerinin ve grup sunumları yapmalarının istenmesi - Format: Grup sunumları - Detaylı Değerlendirme Kriterleri: -Öğrenilen konuların doğru bir şekilde açıklanabilmesi -Sunum tekniklerinin doğru kullanılması	1	%5
Proje:		
Seminer/Workshop		

Ara Sınavlar: - İçerik: Sınav haftasına kadar işlenen konuların tümünü kapsayan kapsamlı sorular - Format: Yüz yüze. Sınav (90 dakika) - Detaylı Değerlendirme Kriterleri: -Dersin temel kavramlarının anlaşıldığının gösterilmesi -Teorik konularla ilgili problemlerin çözülebilmesi -Teorik düşünme süreçlerinin yürütülmesi		1	%30
Final: - İçerik: Dersin tüm içeriğini kapsayan kapsamlı sorular - Format: Yüz yüze. Sınav (90 dakika) - Detaylı Değerlendirme Kriterleri: -Derste işlenen tüm konuların derinlemesine kavranmış olduğunun gösterilmesi -İleri düzey problem çözme becerilerinin kullanılabilmesi		1	%40
Dönem İçi Çalışmaların Başarı Notuna Katkısı			%60
Final Sınavının Başarı Notuna Katkısı			%40
TOPLAM			%100
HAFTALIK KONULAR VE İLGİLİ ÖN HAZIRLIK ÇALIŞMALARI			
HAFTALAR	KONULAR	Ön Hazırlık	
1	Konu Anlatımı: Giriş, Radyasyon Kaynakları, özellikleri, ve uygulama yerleri. Sınıf-İçi Uygulama: Radyasyon fiziğinin temel ilkelerinin sunumu. Sınıf-İçi Tartışma: Radyasyon fiziğinin bilimsel araştırma, mühendislik ve günlük yaşamla ilişkisine dair tartışma.	1. Radyasyon ölçümlerine giriş konusunun gözden geçirilmesi. Kaynak: Ders Kitabı, Bölüm 1.	
2	Konu Anlatımı: Bozunmaların nükleer enerjisi, Gamma bozunması, Alfa bozunması, Beta bozunması, Radyoaktif bozunma yasası. Sınıf-İçi Uygulama: Radyoaktif izotopların yarı ömrü deneyinin gerçekleştirilmesi. Sınıf-İçi Tartışma: Deney sonuçlarının değerlendirilmesi.	1. Atom ve nükleer fiziğin gözden geçirilmesi. Kaynak: Ders Kitabı, Bölüm 3.	
3	Konu Anlatımı: Nükleer reaksiyonlar, Nükleer reaksiyon kinematiği. Sınıf-İçi Uygulama: Genel reaksiyon kinematiğinin verilmesi. Sınıf-İçi Tartışma: Reaksiyon tiplerinin tartışılması.	1. Atom ve nükleer fiziğin gözden geçirilmesi. Kaynak: Deney Föyü.	
4	Konu Anlatımı: Radyasyonun madde ile etkileşmesi. Sınıf-İçi Uygulama: Radyasyon çeşitlerinin sınıflandırılması. Sınıf-İçi Tartışma: Radyasyonun madde ile etkileşmesi açısından radyasyon tiplerinin önemi.	1. Enerji kaybı ve radyasyonun madde ile etkileşmesi konusunun gözden geçirilmesi. Kaynak: Ders Kitabı, Bölüm 4.	
5	Konu Anlatımı: Yüklü parçacıkların enerji kaybetme mekanizmaları. Sınıf-İçi Uygulama: İyonizasyon ve uyarma (eksitasyon).	1. Enerji kaybı ve radyasyonun madde ile etkileşmesi konusunun gözden geçirilmesi. Kaynak: Ders Kitabı, Bölüm 4.	

	durdurma gücü kavramları. Sınıf-içi Tartışma: Yüklü parçacıkların sınıflandırılması.	
6	Konu Anlatımı: Yüksüz parçacıkların enerji kaybetme mekanizmaları – Fotonlar. Sınıf-içi Uygulama: Fotonlar ve fotonların madde ile etkileşmesi. Sınıf-içi Tartışma: Fotonların hangi mekanizmalarla madde ile etkileşmesi.	1. Enerji kaybı ve radyasyonun madde ile etkileşmesi konusunun gözden geçirilmesi. Kaynak: Ders Kitabı, Bölüm 4.
7	Konu Anlatımı: Yüksüz parçacıkların enerji kaybetme mekanizmaları – Nötronlar. Sınıf-içi Uygulama: Nötronlar ve nötronların madde ile etkileşmesi. Sınıf-içi Tartışma: Nötronlar hangi mekanizmalarla madde ile etkileşmesi. Kısa Sınav 1(20dk.): Ders sonunda, derste işlenen konuları içeren bir kısa sınavın yapılması.	1. Enerji kaybı ve radyasyonun madde ile etkileşmesi konusunun gözden geçirilmesi. Kaynak: Ders Kitabı, Bölüm 4.
8	Ara Sınav 1	Sınav haftasına kadar işlenen konuların tümünün tekrar edilmesi.
9	Konu Anlatımı: Radyasyon Detektörleri. Sınıf-içi Uygulama: Gaz dolgulu detektörler. Sınıf-içi Tartışma: Radyasyon Detektörlerinin sınıflandırılması.	1. Gaz dolgulu detektörler konusunun gözden geçirilmesi. Kaynak: Ders Kitabı, Bölüm 5.
10	Konu Anlatımı: Geiger-Müller detektörleri. Sınıf-içi Uygulama: Geiger-Müller detektörleri çıkışında akım ve gerilim hesaplama. Sınıf-içi Tartışma: Bu çıkış sinyallerini değerlendirme.	1. Gaz dolgulu detektörler konusunun gözden geçirilmesi. Kaynak: Ders Kitabı, Bölüm 5.
11	Konu Anlatımı: Sayıcılar ve diğer sayım modülleri. Sınıf-içi Uygulama: NIM (Nükleer modül sistemleri) sistemleri. Sınıf-içi Tartışma: Modern radyasyon ölçüm teknikleri.	1. Gaz dolgulu detektörler konusunun gözden geçirilmesi. Kaynak: Ders Kitabı, Bölüm 5.
12	Konu Anlatımı: Sintilasyon detektörleri. Sınıf-içi Uygulama: Sintilatör ve Fototüpün tanıtılması. Sınıf-içi Tartışma: Sintilasyon detektörlerinde sinyal işleme mekanizmalarının tartışılması. Kısa Sınav 2: (20 dk.): Ders sonunda, derste işlenen konuları içeren bir kısa sınavın yapılması.	1. Sintilasyon detektörleri konusunun gözden geçirilmesi. Kaynak: Ders Kitabı, Bölüm 6.
13	Konu Anlatımı: Yarı iletken detektörler. Sınıf-içi Uygulama: Yarı iletkenlerin işleyiş mekanizmalarının tanıtılması. Sınıf-içi Tartışma: Yarı iletkenlerin deteksiyon mekanizmalarının tartışılması.	1. Yarı iletken detektörler konusunun gözden geçirilmesi. Kaynak: Ders Kitabı, Bölüm 7.
14	Konu Anlatımı: Radyasyonun Soğrulması deneyinin gerçekleştirilmesi. Sınıf-içi Uygulama: Detektör- Radyasyonun soğrulması süreci.	1. Radyasyonun Soğrulması konusunun gözden geçirilmesi. Kaynak: Deney Föyü.

	Sınıf-içi Tartışma: Deney sonuçlarının tartışılması.	
15	Konu Anlatımı: Sunum/Jüri(Seçilen ve araştırılan konular ile ilgili öğrenci sunumları). Sınıf-içi Uygulama: Sunum/Jüri: Seçilen ve araştırılan konular ile ilgili öğrenci sunumları. Sınıf-içi Tartışma: Öğrenci sunumları ile ilgili tartışma.	
16	Final	Sınav haftasına kadar işlenen konuların tümünün tekrar edilmesi.

AKTS İŞYÜKÜ TABLOSU

Etkinlikler	Sayı	Süresi (Saat)	Toplam İşyükü
Ders Saati	14	3	42
Laboratuvar	2	5	10
Uygulama (sözlü Sınav)			
Arazi Çalışması			
Sınıf Dışı Ders Çalışması	14	2	28
Derse Özgü Staj			
Ödev			
Küçük Sınavlar/Stüdyo Kritiği	2	5	10
Projeler			
Sunum / Seminer	1	20	20
Ara Sınavlar (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	1	20	20
Final (Sınav Süresi + Sınav Hazırlık Süresi)	1	20	20
Toplam İş yükü:			150
Toplam İş yükü / 30(s):			5
AKTS Kredisi:			5

COURSE INFORMATION FORM

FACULTY / GRADUATE SCHOOL	Faculty of Arts and Sciences
DEPARTMENT / PROGRAMME	Physics
TITLE OF COURSE	Detection and Measurement of Nuclear Radiation
CODE	FIZ4510
LOCAL CREDIT	3
ECTS	5
LECTURE HOUR / WEEK	3
PRACTICAL HOUR / WEEK	0
LABORATORY HOUR / WEEK	0
PREREQUISITE	None
SEMESTER	Fall, Spring
COURSE LANGUAGE	Turkish, English
LEVEL OF COURSE	First Cycle
COURSE TYPE	Elective @ Bachelor Programme in Physics
COURSE CATEGORY	Major Area Courses
MODE OF DELIVERY	Face-to-Face
OWNER ACADEMIC UNIT	Department of Physics
COURSE COORDINATOR	Ayşe DURUSOY
ASSISTANT(S)	
COURSE OBJECTIVES	The aim of this course is to enable students to define the types and basic properties of nuclear radiation, to learn the types of interaction of radiation with matter and energy loss processes, to learn the operating principles and radiation measurement techniques of gas-filled, scintillation and semiconductor detectors used in radiation measurement, and to evaluate the data they obtain.
COURSE CONTENT	Nuclear radiation sources; interaction of nuclear radiation with matter; detectors.
RECOMMENDED OR REQUIRED READINGS	Coursebook: Tsoulfanidis, N., <i>Measurement and Detection of Radiation</i> , Taylor & Francis, Washington, 1995. References: [1] Knoll, G. F., <i>Radiation Detection and Measurements</i> , John Wiley & Sons, 1979. [2] Krane, K. S., <i>Introductory Nuclear Physics</i> , John Wiley & Sons, 1979.
Course Learning Outcomes	Upon successful completion of this course, students will be able to 1. Define the basic concepts of nuclear radiation. 2. Classify nuclear measurement techniques. 3. Explain the fundamental principles of modern technological devices used for radiation detection and measurement. 4. Explain the operating mechanisms of radiation detectors. 5. Establish connections between detectors and measurement systems.

6. Apply the fundamental knowledge learned in class through experiments conducted in the Nuclear Physics laboratory.

EVALUATION SYSTEM

Activities	Number	Percentage of Grade
Attendance/Participation: - Content: Student attendance and participation in the course. - Detailed Assessment Criteria: -Active participation in lessons and asking questions -Ability to contribute to in-class discussions and problem-solving processes	14	%5
Laboratory - Content: Students will conduct radiation half-life and radiation absorption experiments using different radiation sources (Experiment: 1 hour, Data Analysis: 9 hours) - Format: Students will conduct radiation half-life and radiation absorption experiments using different radiation sources (Experiment: 1 hour, Data Analysis: 9 hours) - Detailed Assessment Criteria: -Ability to explain concepts -Ability to interpret experimental data	2	%10
Application (Oral Examination):		
Field Work		
Special Course Internship (Work Placement)		
Quizzes/Studio Critics: - Content: Comprehensive questions covering all topics addressed up to the exam week - Format: Face-to-face multiple-choice quiz (5-10 minutes) - Detailed Assessment Criteria: -Ability to solve problems related to the theoretical topics covered in the course	2	%10
Homework Assignments:		
Presentations/Jury: - Content: Students will be asked to evaluate their own learning processes and deliver group presentations - Format: Group presentations - Detailed Assessment Criteria: -Ability to accurately explain the topics learned -Proper use of presentation techniques	1	%5
Project:		
Seminar/Workshop		

Midterms: - Content: Comprehensive questions covering all topics addressed up to the exam week - Format: Face-to-face written exam. (90 minutes). - Detailed Assessment Criteria: -Demonstration of understanding of the fundamental concepts of the course -Ability to solve problems related to theoretical topics -Ability to carry out theoretical reasoning processes	1	% 30
Final: - Content: Comprehensive questions covering the entire content of the course - Format: Face-to-face written exam. (90 minutes). - Detailed Assessment Criteria: -Ability to apply advanced problem-solving skills -Demonstration of a thorough understanding of all topics covered in the course	1	%40
Percentage of In-Term Studies		%60
Percentage of Final Examination		%40
TOTAL		%100

WEEKLY SUBJECTS AND RELATED PREPARATION STUDIES

WEEKS	COURSE OUTLINE	Related Preparation
1	Lecture: Introduction, Radiation Sources, Properties, and Applications. In-Class Practice: Presentation of the Fundamental Principles of Radiation Physics. In-Class Discussion: Discussion of the Relation of Radiation Physics to Scientific Research, Engineering, and Daily Life.	1. Review of the topic of introduction to radiation measurements. Source: Coursebook, Chapter 1.
2	Lecture: Nuclear energy of decay, Gamma decay, Alpha decay, Beta decay, Radioactive decay law. In-class Practice: Conducting a half-life experiment on radioactive isotopes. In-class Discussion: Evaluation of experimental results.	1. Review of the topic of atomic and nuclear physics. Source: Coursebook, Chapter 3.
3	Lecture: Nuclear reactions, nuclear reaction kinematics. In-class practice: Presentation of general reaction kinematics. In-class discussion: Discussion of reaction types.	1. Review of the topic of atomic and nuclear physics. Source: Experiment Sheet.
4	Lecture: The interaction of radiation with matter. In-class practice: Classifying types of	1. Review of the topic of energy loss and interaction of radiation with matter. Source: Coursebook, Chapter 4.

	radiation. In-class discussion: The importance of radiation types in terms of the interaction of radiation with matter.	
5	Lecture: Energy Loss Mechanisms of Charged Particles. In-Class Practice: Ionization and Excitation, Concepts of Stopping Power. In-Class Discussion: Classification of Charged Particles.	1. Review of the topic of energy loss and interaction of radiation with matter. Source: Coursebook, Chapter 4.
6	Lecture: Mechanisms by which uncharged particles lose energy – Photons. In-Class Practice: Photons and their interactions with matter. In-Class Discussion: By what mechanisms do photons interact with matter?	1. Review of the topic of energy loss and interaction of radiation with matter. Source: Coursebook, Chapter 4.
7	Lecture: Mechanisms by which uncharged particles lose energy – Neutrons. In-Class Practice: Neutrons and their interactions with matter. In-Class Discussion: By what mechanisms do neutrons interact with matter? Quiz 1 (15 min.): A quiz covering the topics covered in class will be administered at the end of the lesson.	1. Review of the topic of energy loss and interaction of radiation with matter. Source: Coursebook, Chapter 4.
8	Midterm 1	Review of all topics covered up to the exam week.
9	Lecture: Radiation Detectors. In-Class Practice: Gas-Filled Detectors. In-Class Discussion: Classification of Radiation Detectors.	1. Review of the topic of gas-filled detectors. Source: Coursebook, Chapter 5.
10	Lecture: Geiger-Müller detectors. In-class practice: Calculating current and voltage at the output of Geiger-Müller detectors. In-class discussion: Evaluating these output signals.	1. Review of the topic of gas-filled detectors. Source: Coursebook, Chapter 5.
11	Lecture: Counters and other counting modules. In-Class Practice: NIM (Nuclear Module Systems) systems. In-Class Discussion: Modern radiation measurement techniques.	1. Review of the topic of gas-filled detectors. Source: Coursebook, Chapter 5.
12	Lecture: Scintillation Detectors. In-Class Practice: Introduction to Scintillators and Phototubes. In-Class Discussion: Discussion of signal processing mechanisms in scintillation detectors.	1. Review of the topic of scintillation detectors. Source: Coursebook, Chapter 6.

	Quiz 2 (15 min.): A quiz covering the topics covered in class will be administered at the end of the lesson.	
13	Lecture: Semiconductor Detectors. In-Class Practice: Introducing the operating mechanisms of semiconductors. In-Class Discussion: Discussing the detection mechanisms of semiconductors.	1. Review of the topic of semiconductor detectors. Source: Coursebook, Chapter 7.
14	Lecture: Conducting the Radiation Absorption Experiment. In-Class Practice: Detector - The Radiation Absorption Process. In-Class Discussion: Discussion of the Experiment Results.	1. Review of the topic of absorption of radiation. Source: Experiment Sheet.
15	Lecture: Presentation/Jury (Student presentations on selected and researched topics). In-Class Practice: Presentation/Jury: Student presentations on selected and researched topics. In-Class Discussion: Discussion of Student Presentations	
16	Final	Review of all topics covered.

ECTS WORKLOAD TABLE

Activities	Number	Duration (Hour)	Total Workload
Course Hours	14	3	42
Laboratory	2	5	10
Application			
Field Work			
Study Hours Out of Class	14	2	28
Special Course Internship (Work Placement)			
Homework Assignments			
Quizzes/Studio Critics	2	5	10
Project			
Presentations / Seminar	1	20	20
Mid-Terms (Examination Duration + Examination Prep. Duration)	1	20	20
Final (Examination Duration + Examination Prep. Duration)	1	20	20
Total Workload:			150
Total Workload / 30(h):			5
ECTS Credit:			5

Ders Öğrenim Çıktısı & Program Çıktısı Matrisi

	<u>DÖC-1</u>	<u>DÖC-2</u>	<u>DÖC-3</u>	<u>DÖC-4</u>	<u>DÖC-5</u>	<u>DÖC-6</u>
PC-1 Temel bilimler ve fizik alanındaki kuramsal bilgilerini akademik düzeyde analiz, yorum ve problem çözümünde kullanabileceklerdir. / Use their comprehensive theoretical knowledge in fundamental sciences and physics for analysis, interpretation, and problem-solving at an academic level.	<u>=</u>	<u>=</u>	<u>=</u>	<u>=</u>	<u>=</u>	<u>=</u>
PC-2 Uygulamalı bilgilerini fiziksel süreçlerin modellenmesi, deneysel tasarım ve problem çözümünde etkili ve amaca yönelik biçimde kullanabileceklerdir. / Apply their practical knowledge effectively and strategically in modelling physical processes, experimental design, and problem-solving.	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>
PC-3 Kuramsal ve/veya deneysel bilgilerini karmaşık fizik problemlerinin çözümünde etkili biçimde kullanarak, bu problemlere yönelik uygun analiz ve modelleme yöntemlerini seçip uygulayabileceklerdir. Use their theoretical and/or experimental knowledge effectively in solving complex physics problems by selecting and applying appropriate analysis and modelling methods for these problems.	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>
PC-4 Disiplinlerarası bir yaklaşımla, farklı alanlarda edinmiş oldukları bilgileri sentezleyebileceklerdir. / Synthesise knowledge acquired from different disciplines through an interdisciplinary approach.	<u>=</u>	<u>=</u>	<u>4</u>	<u>=</u>	<u>=</u>	<u>4</u>
PC-5 Fizik biliminin temel ve uygulamalı alanlarında edindikleri bilgi birikimlerini ve kuramsal analiz, deneysel uygulama ve sayısal modelleme ve hesaplamalı fizik araçlarını kullanma ve geliştirme becerilerini, kuramsal fizik, nükleer fizik, yoğun madde fiziği, yüksek enerji fiziği, nanoteknoloji, yenilenebilir/alternatif enerji teknolojileri, ileri malzeme tasarımı, nükleer teknoloji ve kuantum teknolojileri gibi disiplin-içi ve disiplinlerarası uzmanlık alanlarında geliştirebileceklerdir. / Advance their acquired knowledge in the fundamental and applied fields of physics and their skills in theoretical analysis, experimental application, numerical modelling and using and developing computational physics tools in both disciplinary and interdisciplinary areas of specialisation such as theoretical physics, nuclear physics, condensed matter physics, high energy physics, nanotechnology, renewable/alternative	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>

PC-6 Fizik alanında yaygın olarak kullanılan en az bir programlama dili ile bilgisayar ve yapay zekâ teknolojilerini, problemleri çözmek, veri analizi yapmak ve simülasyonlar gerçekleştirmek için etkin biçimde kullanabileceklerdir. / Use at least one programming language and computer and artificial intelligence Technologies widely employed in physics for problem-solving, data analysis, and simulations.	=	=	=	=	=	=
PC-7 Fizik ve ilgili alanlardaki bilimsel ve teknolojik gelişmeleri izleyebilecek, kariyer fırsatlarını değerlendirerek kişisel ve mesleki gelişim hedeflerini belirleyebilecek ve bu hedeflere ulaşmak için hayat boyu öğrenme stratejilerini kullanabileceklerdir/ Follow scientific and technological developments in physics and related fields, assess career opportunities, identify personal and professional development goals, and adopt lifelong learning strategies to achieve these goals.	=	<u>4</u>	<u>4</u>	<u>4</u>	=	=
PC-8 Bilimsel araştırmalarını ve mesleki faaliyetlerini yürütürken doğabilecek hukuksal sonuçları ve toplumsal etkileri dikkate alarak mesleki etik ilkeler, kalite standartları ile evrensel değerler doğrultusunda ve sosyal sorumluluk bilinci ve adalet duygusuyla hareket edebileceklerdir. / Act with a sense of social responsibility and justice and in accordance with Professional ethical principles, quality standards, and universal values by taking into account potential legal and societal consequences of their scientific research and professional activities.	=	=	=	=	=	=
PC-9 Bireysel olarak ya da takımlarda etkin biçimde çalışabileceklerdir. / Work effectively both independently and as part of a team.	=	=	=	<u>4</u>	<u>4</u>	<u>4</u>
PC-10 Fizik alanında güvenilir bilgi kaynaklarına ulaşarak literatür taraması yapabilecek ve akademik araştırma tasarlayıp yürütebileceklerdir. / Access reliable sources of information, conduct literature reviews, and design and carry out academic research in the field of physics.	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>	<u>5</u>
PC-11 Fizik konularını, teorileri, araştırmaları ve problem çözümlerini, fizik terminolojisi kullanarak tüm paydaşlara Türkçe ve İngilizcede sözlü ve yazılı olarak etkili biçimde aktarabileceklerdir. / Effectively communicate topics, theories, research, and problem solutions in physics to all relevant stakeholders using appropriate physics terminology, both orally and in writing, in Turkish and in English.	=	=	=	=	=	=

PC-12 Laboratuvar çalışmalarında bilimsel veri toplayarak teknik ve/veya bilimsel raporlar hazırlayabilecek ve mevcut raporları yorumlayabileceklerdir. / Collect scientific data during laboratory work, prepare technical and/or scientific reports and interpret existing reports.	=	5	5	5	5	5